

[Faint, illegible handwritten text]

2, 125.
1682, 2
A2
191

Bal. v. Mollenb.

Ex Jure collecta

PARADOXA,

GRATIA DIVINA FAVENTE
IN ALMA HAC GIESSENSIUM
UNIVERSITATE

PRÆSIDE

BERNARDO LUDOVICO
MOLLENBECIO,

J. U. LICENT. ET DIC. GISS. ADV.

Publico jurium Cultorum examini submittit

JOH. BALTHASAR BALSER,
GISS. HASSUS.

AD D. 30. Septembr. M DC LXXXII.

GISSÆ,
Literis Academicis KARGERIANIS,

VIR

p
n
en
o
n
co
V
I.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
II.
12.

Quæcernis, Lector benevole, à com-
muni ut plurimum juris ratione exor-
bitantia, hicq; ingenii exercendi causâ
proposita paradoxa, ne absurdi quid conti-
nere viderentur, id verbò pramonuisse, par-
erat, comparata ita omnia esse, ut defendi
omninò jure possint. Etenim nil hic sine Lege,
nil sine ratione, asseruimus, uti agnoscat facile,
cui nobiscum volupe fuerit

Ut Juris nodos & legum enigmata solvat. (Juvén.)

1. **N**atus ex matre libera, patre verò servo, servus est, non
liber. *hæc de libertate: res enim: liberis.*

2. Ex ancillâ potest nasci liber. *hæc de libertate: liberis: signa utroque manibus*

3. Servus potest esse sine domino.

4. Servus potest quid habere proprium.

5. Potest quis patrem, matrem, sororem ve in suo habere
dominio.

6. In fans potest esse paterfamilias.

7. Filius sequitur originem matris.

8. Pater superstes potest habere filium posthumum.

9. Nunquam enixa potest habere filium naturalem.

10. Et mortua relinquere filium potest, quem mortis tem-
pore non habuit.

11. Etiam ter peperisse videtur, quæ semel tantum peperit.

12. Si maritus per decennium absuit, & reversus anni-
culum

culum invenit ex uxore sua , non sine ratione dubitatum olim fuit , an hic sit filius mariti.

13. Filia , potest nasci ante matrem.
14. Ex justo & legitimo matrimonio potest nasci spurius.
15. Ex incestuosis nuptiis potest nasci legitimus.
16. Matrimonium quod filius filiae patre cogente contraxit, subsistit.
17. Etiam non nupta materfamilias rectè dicitur.
18. Potest quis fieri pater ejus , cujus aliquando fuit filius.
19. Vir potest esse viri conjux.
20. In signum virginitatis, coronam portare licet, etiam ei quæ virgo non est.
21. Vidua potest esse quæ virum jam habet.
22. Vel nunquam habuit.
23. Fieri potest ut soror mea fratri meo justè nupsisse dicatur.
24. Casus est jure probatus, ubi ego sum patruus tuus, & tu es patruus meus.
25. Ubi sum avunculus tuus & tu es avunculus meus.
26. Ego sum amita tua & tu es amita mea.
27. Ego sum matertera tua , & tu es quoque matertera mea.
28. Nec minus hic casus dabilis : ubi mater ait , hic est filius filii mei, & frater mariti mei.
29. Vivi pro mortuis, & mortui pro vivis haberi possunt.
30. Feminae melioris conditionis sunt quam masculi.
31. Homo bis potest mori.
32. Homo potest vivere absque capite.
33. A media nocte ad mediam noctem dies est.
34. Non omnis lex honesta obligat.
35. Consuetudo non vincit legem.
36. Leges ferri possunt de factis præteritis.
37. Et de rarò contingentibus.
38. Privilegium alicui in pœnam dari potest.
39. Etiam qui iniquè decernit , jus dicit.
40. Pater potest esse judex in causâ filii.
41. Et filius in causâ patris.

42. Plus esse potest in usu, quàm in usufructu.
 43. Etiam id totum nostrum esse rectè dicitur, cujus usum-
 fructum non habemus.
 44. Centies aureorum habere quis rectè dicitur, etiam qui
 nullos habet.
 45. Minus solvere dici potest, qui solvit plusquam debet.
 46. Locuples dicitur qui parum vel minimum in bonis ha-
 bet.
 47. Creditor dici potest cui nihil debetur,
 48. Restitui alicui quid potest, quod nunquam habuit.
 49. Etiam id apud se quis habere videtur, quod non habet.
 50. Quod quis non habet, alteri dare potest.
 51. Non omne quod quis accepit, ad eum pervenisse dicitur.
 52. Non est contra naturalem æquitatem, aliquem locupletari
 cum alterius damno & jactura.
 53. Cum mortuo possum contrahere, ut obligatio inde na-
 scatur.
 54. Coram aliquo quis facere aliquid potest, quod non videtur
 præsentem eo fecisse.
 55. Naturaliter concessum contrahentibus se invicem circum-
 venire & decipere.
 56. Quod non admittit æstimationem vendi potest.
 57. Emtio rerum sacrarum, aliarumque quæ non sunt in com-
 mercio, valet.
 58. Ad faciendum obligatus factum implere debet, nec præ-
 stando interesse liberatur.
 59. Impossibile datur obligatio.
 60. Non contra naturam est commoda aliquem sequi, quem
 non sequuntur incommoda.
 61. Pro possessore habetur qui non possidet.
 62. Possessio in aliquem transire potest, etiam absq; apprehen-
 sione,
 63. Aliquid verè & civiliter possidemus, quod tamen nec ha-
 bemus, nec si volumus, habere possumus.
 64. Thesaurus absque apprehensione acquiritur.
 65. Principale quandoque cedit accessorio.

66. Plus potest esse in accessorio quàm in principali.
67. Major pars anni dici potest etiam ex duobus mensibus.
68. Mutus juramentum litis decisorium præstare potest.
69. Unus testis facit plenam probationem.
70. Etiam qui verum dixit testimonium, poenâ falsi puniri potest.
71. De facto quodam interrogatus, quod optimè novit, sine mendacio respondere potest, se id ipsum ignorare, & si quod scit, dicit, ipsi tamen non credendum.
72. Cæci utrisque luminibus orbatî aliorum tutores esse possunt.
73. Nec non iudices & Senatores.
74. Servo potest dari tutor.
75. Filiusfam. tutorem habere potest.
76. Nec non curatorem.
77. Res inter alios iudicata tertio præjudicat.
78. Factum potest fieri infectum.
79. Ex negligentia quis potest lucrum consequi.
80. Fictiones licitæ sunt & approbatæ.
81. Mulier potest habere peculium quasi castrense.
82. Prætor etiam res minimas curat.
83. Potest quis pro parte testatus, pro parte intestatus decedere.
84. Qui testamentum justum & legitimum reliquit, intestatus decessisse dici potest.
85. Prodigus & cui bonis interdictum, testari & de bonis suis disponere potest.
86. Non omnis qui bona sua inutiliter profundit & dissipat, prodigus est.
87. Duobus conditis testamentis, in quibus diversi sint scripti heredes, quis decedere potest, ita ut utrumque valeat.
88. Res quæ non sunt in rerum naturâ legari possunt.
89. Dormiens injuriam alicui facere potest.
90. Damnum injuriâ datum non est verum delictum.
91. Injuria infertur ei qui nec sentit injuriam, nec sentire potest.

92. Me-

92. Meretrix ut sui copiam faciat, pecuniam accipiens, ex mente Ulpiani non accipit turpiter.
93. Qui vel quinque vel decem aureos furatus est, gravius deliquisse, & graviori pœnâ dignus censerî potest, quàm qui mille.
94. Impunè aliquando committitur stuprum.
95. Rei propriæ quis potest facere furtum.
96. Fur habet furti actionem.
97. Pater deprehensum adulterum filiaè impunè occidit, si & filiam simul occiderit.
98. Condemnatus in pœnam pecuniariam vel ut fustigetur, non audiendus si malit fustigari.
99. Etiam si fidejussor omni legum & jurium beneficio renunciaverit, tamen adhuc ordinis seu excussionis beneficio uti potest.
100. Qui stipulanti promittit vinum, oleum, frumentum, pecuniam, nihil tenetur præstare.
101. Actio competere potest ubi nulla est obligatio.
102. Et vicissim obligatio esse potest ubi non datur actio.
103. Semel causa approbata sive vera sive falsa fuerit, non retractatur:
104. Rem suam quis conducere potest,
105. Uti & condicere.
106. Nec non precariò possidere.
107. Etiam sine traditione, nuda voluntas domini sufficit ad translationem domini.
108. Fideicommissum etiam per donationem constitui potest.
109. Potest quis solvere debitum, & tamen solutione ejus non liberari.
110. Exceptio mendaciorum contra mandata & rescripta Principum opponi potest, etiam si ad vera supplicantis narrata sint impetrata.
- III. Ab incompetente iudice citatus venire debet.
112. Res à falso & putativo iudice iudicata valent & subsistunt.

113. Fa-

113. Fatuus & stultus iudex est, qui in aliud condemnat vel sententiam fert, quàm ab eo fuerit petatum.
114. Omnia medicamenta venena sunt.
115. Si propter idem delictum à duobus commissum, unus quinque alter centum fisco solvere teneatur, poena æqualis est.
116. Animal salvâ ejus substantiâ in partes dividi potest.
117. Etiam qui ab intestato succedit ex testamento succedere dici potest.
118. Ex pacto etiam seu conventionem defertur hereditas.
119. Ex contractu conveniri potest, qui non contraxit.
120. Quemadmodum etiam ex delicto qui non deliquit.
121. Non omnis fur actione furti tenetur.
122. Potest quis DEUM aut Dn. nostrum JESUM Christum heredem instituere.
123. Ut & Legatum ei relinquere.
124. Nomen suum impunè mutare licet.
125. Unius sententia communi opinioni aliquando rectè prævalet.
126. Munera accipere magistratui licet, modò non in anno centum aureos excedant.
127. Qui saluum conductum impetravit, rectè nihilominus carceri mancipatur.
128. Ex parricidio filius & præmium & poenam mereri potest.
129. Prius capitis aliquem damnare licet, & postea demum querere an liceat.
130. Una lex in Codice vel Pandectis justâ ratione subnixâ, plus valet quàm centum plaustra Doctorum.

*parad: in Nov: 117. c. 1.
 si exheredatorem testamē
 hūc dicitur ac ab hō magi
 firmatōe vālidōe.
 l. si de curat:*

*Vide h. de infigne paradoxon F I N I S.
 in Nov: 134. c. 10. in fin.*

AD

PARABOLICO

XABO.

EVOLUTIO

BARBARA

BARBARA

FRONTIS

Δ' 10
adco
de a
de qu
vertit
sit in
beato
Par
Ora
Fu
na
Pa
qua
reg

PRÆLIMINARIA

Δ o ξ a proprie denotat doctrinam l. propositionem
adco fixam, ut axiomatis instar sit, tunc paradoxon
de admirabile prater opinionem quasi raga TAV
do ξ ar contra doctrinam. Hinc paradoxo ξ a Stoicoru,
de quibus a libellus Cicero ξ . Faber in lex: Hermita
vertit: *siu utinam dnm Ding, scilicet gaminu
munitu, in hunc hunc munitu sim, ut quod bonu
sit id solum quoq honestu sit, quod virtus sola vitam
beatam efficiat: Quis solus sapiens dives.*

Paradoxon sufficiens numerat inter desinata
Orationis, cum aliquid prater expectationem
Auditorij profertur. Vid. lex: Grec: voc
paradoxon

Paradoxon aliud est verum aliud putativu.

Quaedam etiam sunt paradoxa et non videntur
quaedam contra videntur paradoxa et non sunt.

Regula illa Omne dilatio est perpetua

Hodie practice paradoxon videtur.

Bruner. ad l. fin. ff de Ter. et Dilat.

Ad Parad. 1 Fundatum est in l. 2. C. de libert. et eorū
liber: C. pr. f. d. ingen: Si n. pater ob ingratitudinem
erga Patrem in servitutem fuerit revocatus nocet hoc
liberis post ingratitudinem nati, utcumq. matrem habuerint
liberam. Liberis v. ante natis hoc non nocet, quia scil. eo
tempore pater adhuc integri status erat, quem proinde deriva-
vit in suam prolem. Ex ingrato v. natus fit servus et singu-
larē etiā ingratitudinis, quia qualitas et conditio status
tri adhaerens non potest non etiam in posterorū transmitti
Vid. Gottofr. ad. d. l. 2. Item obtinet in liberis seorū
laese majestatis, ubi etiam distinguitur an sint ante
an v. post delictū patris nati Vid. Mejer. de cadaver. puni-
Non obstat: Filios natos esse ex matre libera: Quoniam
uti dictū hoc fit in poenam insignis delicti ingratitu-
nis patris ita ex D. ad ill. respondet Sere. in Cod. a
D. t. n. 2.

Ad 2 Parad: Hoc paradoxon juxta pr. f. de ingen: nullam
dubitationem, ideo huic addi debet: Et ancilla qua nup-
quam fuit libera potest nasci liber. Et si ita legitur, tunc
procedit si quis in utero manumittatur l. 14. C. de Fideicom-
libert: vid. ulterius haec legem (2) Si manumissioni aucto-
mora facta sit ab heredē l. fin. C. ad Testat. cons.
Optian. l. 4. C. de Fideicom. libert: l. 1. §. 1. ff. de sing. et legi-

Al. 3 Est casus in l. 28. §. 1. ff. de Noxal. Act: Non valet a.
parad: de servo hereditario, utcumq. ille nullus esse dicatur
in l. 1. pr. ff. de Res. Divis: l. 3. pr. ff. de pecul: Nam hereditas
servo est instar Domini, quippe quae personam defuncti representat
unde etiam jus stipulandi hoc tribuitur servo tibi, dum quod

ita acqui-
bito, quon-
interim
eum cum
caret, u-
qui ser-
bantur.
non sum-
habent.
Derelicti
Caus:
quod
jure a-
beret,
batur
Ad 4 Pa-
A. R. 30
A. R. 8
servu p-
instit: a-
aut lega-
instituo-
et liber f-
datam u-
gloriose
bertaten-
tamen le-
servus q-
sane n. s-
retineri
hic san-
non do-

ita acquirit hereditatem acquirit. Sed de seruo pro relicto ha-
bito, quem sine Domino esse aperte dicit l. 38. §. 1. de uxor. Act:
interim tñ seruus tunc non considerabitur, qđ relationem notat ad
eum cui seruit, sed denotabit qualitatem si ius hōis, qui libertate
caret, utitur iure seruorum, quemadmodum liberi hereditarii,
qui serui quidem non erant, iure tñ seruorum per oia fere ute-
bantur. Sic ergo qui sine Domino serui dicuntur proprie serui
non sunt, sed ideo serui dicuntur, quia iura libertatis non
habent. Et considerantur tanquam alia quadam res pro
relicto habita. Pariter quoque in l. 23. ff. de liberal.
Caus: ut si quis mala fide emerit usufructu hōis liberi,
quod tunc fiat seruus sine Domino. Porro quemadmodum
iure antiquo ante Iustin: si quis proprietatem serui ha-
beret, alter usufr: et proprietatis seruū manifestat, dice-
batur ille seruus sine Domino. Vid. Pacius §. 1. q. 21.
¶ q. Parad. Obst: huic parad: quam maxime l. 10. §. 1. ff. de
A. R. Som: Sed non proprie quidem iuxta h. l. 10. ff. de Agr:
§. 8. abusive tñ loquendo et qualitercumq; sibi habere quid
seruū posse constat. (1) Ex l. 5. §. 2. §. 1. necesse: seruo. hōer.
instit: agitur ibi de casu, ubi seruus proprius hōeris institutus
aut legatū ei relictū, et dicitur, quod si seruus proprius hōeris sit
aut institutus si sine si: cum libertate, quid uilidominus et hōeris
et liber fiat, quod si u. legatū ei sit relictū, libertatem tacite
datam non intelligi, propterea forte quod hōeris institutio
maioris honore quam legatū relinquatur. Interim tñ licet li-
bertatem ex legato seruo competere Imperator noluerit, ipsū
tamen legatū seruo ab hōerede præstari præcipit. Itaq; hūc
seruus quid proprii dicit, ff. §. 4. §. 1. §. 1. iur. person:
sane n. stulte homo se venderet ad pretiū participandū si non
retinere ipsi pretiū liceat. (2) Ex §. 3. §. 1. de uxor. Act:
hic sane seruus, si id quod genitū suū de frando deparsit ipsi
non foret propriū nunquam se liberaret Manf. ad. §. 9. 3.

Facit huius textus egregius in l. 4. pr. ff. de pecul. ubi expresse
distinguitur inter illud, quod ad Dominum pertinet, et quod ad
rebus Domini separatim seruo est relictum. Vid. locamer. ad §. 4. ff. de
iur. per. (4) & §. 2. ff. de stip. serv. Servus n. factum stipulatus
sibi unice id acquirit. v.g. si sibi ire agere liceat per stipulatum
Casas in §. 5. ff. Quib. ex caus. manumittere licet: ubi filius
servus a Domino suo haeres institutus in omne ius defuncti suc-
cit, et per consequens pater matrem etc. eius qui una cum
in servitute fuerunt, iam sub Dominio filii redinguntur.
Sed quia inconveniens est, ut filii sint castigatores parentum
hac ratio unde natura intervertatur, accedit quod semper san-
cta et honesta persona patris filio videri debet. p. l. 9. ff.
de obseq. parent. et patri: proest: Ideo leges hanc Dominicam
potestatem improbare videntur et promissum proinde in
20 annis parentes manumittere cum alia id non liceret.

Ab O. Paro Est in l. 4. ff. de his qui sunt sui l. alieni iur. l. 195. §. 2.
V. 5.

Obstat hic. l. 19. ff. de
statu huius

Ab O. Paro Ex iustis nuptiis quasiti liberi patris alias con-
tionem, quoad honores et dignitatem familiam sequuntur
l. 5. §. 10. ff. de Senator. l. 36. ff. de Securiion. cum et
ipsa femina maritorum splendore condecoratur. l. 8. ff.
de Senator. l. 13. ff. de Dignitatibus. Ex concubitu v. g.
stupro concepti matrem sequuntur. arg. §. pen. ff. de Nupt.
Lex nam haec est, inq. Ulpianus in l. 24. ff. de Statu huius
ut qui nascitur sine legitimo matrimonio, matrem sequitur
i. e. ut Grot. d. S. B. et P. l. 3. c. 7. §. 5. interpretatur. Lex consue-
tudinum penerat, ab aliqua ducta ratio nasci, quod iuris
nasci vox abusione quaedam soepe sumi solet. Vid. in textu
expressum, in quo se fundat parod. hic. 7. in l. 1. §. 2. ff. ad municip.
Spurius n. aliam originem habere non potest quam matris, quippe cum
patrem non habeat: Vid. de foro ratio originis potentate. Struv. Exer. 1.
45. 17

Ab O. Paro
factu
de ge
Vid. u
Ad. 11
Ad. 12
pantur
Et cum
Facit
Ad. 13
Ad. 14
reversis
inferen
interin
dicat,
Ipsu pa
No
timo
respe
ne
Ad. 15
bigame
Superi
de his
textus
Ad. 16
ced: 20

Ad 12 Par: intelligendū de posthūmo post testamētū
factū nato Vid. Divis. Juris. Müllembecii. p. 385. n. 6.

Ad 13 Par: explicatur in. l. 140. ff. de. V. S.
Vid. utter. ad hanc legem Goeddey in tit. de V. S.

Ad 14 Par: in. l. 137. ff. de. V. S. vid. ib. Goeddey

Ad 15 Par: Si maritus per decessum abfuerit etc. le-
guntur haec verba in. l. 6. ff. de fund. sui l. alien. jur.
Et cum hic casus in. d. l. 6. sat evidens appareat, ita ut
factior. ad Wesenb. Tit. ff. de agnos. et alend. lib.
n. 4 dicat: aut inepitire aut joculari Ulmann in d. l. 6.
Sed rādem dubitandi sufficientem invenire licet in. l. 1.
§. 14 ff. de agnos. et alend. liber. Vid. Struv. Exer. 3.

Ad 16 Par: Antellige de Privigna, quae dicitur filia. in §. 6.

J. de Nupt:

Ad 17 Par: Hunc casum invenies in. l. 25. ff. de capt. et postlim.
reversis. scilicet. necessario hoc ex fictione L. Corneliae erat
inferenda, coeteroquin tota juris postliminii māa everteret.
interim tū licet spurius talis (quod hostem natus necri-
dicas, non tamen inde seqz istū iure spuriorū uti.
Ipsū parentibz dandū secus ac aliū filium succedere ait
Nov. Leon. 36. Tum quoqz spurius contracto legi-
timo matrimonio filium procreaverit, spurius ē, non
respectu patris sui scilicet, in cuius non ē potestate
nec ei succedit.

Ad 18 Par: sitū ē in. l. 57. §. 1. ff. de ritu Nupt: Imo ex
bigamia nati liberi pro legitimis habent, si modo mulier
superinducta criminis fuerit ignara. Hoc statim. ad Wes.
de his q not. inf. n. 2. circ. fin. p. iudicio confirmat. Imo
textus ē expressus in. c. pen. x. q. filii sint legitimi.

Ad 19 Par: Textus ē in. l. 22. ff. de ritu Nupt: cum tū lex ante
ced. 21. eod. plane videat contrariū proponere.

Intellige a. legem 22 h. m. de patre cogente .i.e. suadente hortante
Gothofr. in not. ad h. leg. Estq. saltem hic a parte filii metus reverentialis qui matrimonio non obest quemadmodum nec vani mei
justa e. excusatio l. 184. d. R. J. l. 13. ff. de Re Judicat. Si n. filius patri ita suadenti et hortanti: quod in d. l. de cogente: adhuc resistat, ulterius cogi non potest, ne metus non vanus in filio existat, ob quem omnino matrimonium nullum est iuxta l. 1. proco. 21. ff. d. R. J. Nupt:

Ad 17. Parat e in l. 40. ff. de V. S.

Ad 18. Parat Vera thesis e. si socer ducat filiam generi ex alia uxore natam, ibi n. Socer fil. gener, et q. gener fuit, fit socer generi v. haberi pro filio exinde constat, q. socer et socrus parentu. noie veniunt G. 7. J. Nupt:

Ad 19. Parat 2. Feud. 58. p. 2: Dominus Vasalli et hic illius conjux de, propterea q. inter hos fides e. reciproca, quemadmodum inter maritum et uxorem. Gothofr. in Not. 2. Feud. G. in fin. Vera quoq. thesis e. si vir cum Hermaphrodito, in quo uterq. sexus agporet, proindeq. foemineu. elixerit, matrimonium contrahat.

Ad 20. Parat licet n. physicè amplius virgo non sit, e. tñ moraliter non n. confesit in factu, quae vi stuprata e. integra volu. vim mulier patit, et cum omne negotiu. ex volu. et a. agentis & patientis aestimandu. veniat, juxta illud Baldi et Gothofredi in. Not. ad. l. 20. Cas. Leg. Jul. de adult: Nulla voluntatem ex medio, omnis actus e. indifferens. Propri certe rea illa dici non pot. quae nunquam in stupro confesit, ac per consequens poena stupratis dictatae in ista locu. non habebunt. Atque inviolatae existimationis de q. vim passa e. l. 20. Cas. l. Jul. de adult. Oraq. privilegia retinet. Adde l. 13. G. 7. ff. ad l. Jul. de adult. de ibi quod neg. adulteri neg. stupri damneri possit q. vim passa e. Unde nec ad poenitentiam eccliasiam talem teneri e. in confesso.

Ad 21
1. alias
Episcop:
vid. Ga
Alciab.
aliarum
Ad 22
Ad 23
Nupt:
inter q
permittit
thes. 5
Ad 24
si mulier
mascul
Ad 25
runt, ma
Grad.
Ad 26
ex his
Ad 27
ex his n
Ad 28
matrem
uxorij
Ad 29
hoste
quere
filiu. n
habet
fingat

hortat
s reve
ni me
n. filii
e:
anus
hij
Ad 21 Parat Virum qua hbt sc. bannitu l. ad trireres eodem nati
1. alias inutilem q. fac. text. in c. 2. x. sed neq. illud x. de Transacti
Episcop: de ibi ecclia viduata q. Episcopi hbt. sed inutilem
vii. Gail. 2. ob. 1. n. 44. ibiq. cit: Felin: Jason. Covarr.
Alciat. Gaudebit itaq. talis uxor privilegiis viduaru
aliarum miserabiliu personaru

Ad 22 Parat in l. 242. §. 3. ff. de V. S.
Ad 23 Parat Verba sunt Coll: Jur. Arg. Tit. de Ritu
Nupt: t. h. 14. et intelliguntur de nuptiis congrivionoru
inter quos nulla e affinitas G. 8. J. de Nupt: ha nuptia
permittunt. Nec obst. Lev. 18. v. 9. Vid. Ardu. ad. h. t.
t. h. 50. Wissenb. Vad Inst: p. 66.

Ad 24 Parat Casus e in l. 80. §. 14. ff. de Grad. et Affin.
si mulieres altera alterius filio nupsent, nam qui ex his
masculi nati fuerint invicem patris sunt.

Ad 25 Parat Si duo x viri alter alterius filiam duxerint,
masculi ex his nati invicem avunculi sunt. ibid. l. 10. de
Grad. et Affin.

Ad 26 Parat Si mulieres alter alterius filio nubat, que
ex his foemina nascunt sibi invicem sunt amita. Ibid.

Ad 27 Parat Si duo viri alter alterius filiam ducat foemina
ex his nata sibi invicem sunt matertera. Ibid.

Ad 28 Parat Item casus e q. sub. Num 26. si sc. filius ducit
matrem alienam, et mater filii nubit illi ducit filii
uoris filio. Vid. Colleg. Jur: Argentor: tit: de Rit: Nupt: t. h. 14.

Ad 29 Parat Viri pro mortuis habent. Exptis e in iis q. ab
hoste capti sunt, ita in l. 141. §. de V. S. de q. mortua re.
quire filiu possit, quem mortis tempore non habuit. Tunc
filii non habuit mortis tpe mater, quoniam pro mortuo
habebat durante captivitate, quanquam s. liberus fuerit
singatur semper in civitate fuisse. Exempla e

in Deportatis, qui cum omnia civitatis jura amittant, pro mortuis
habentur. l. 1. §. 8. ff. de honor. poss. (C. Tabul. Siquidem maxim
et media capitij deminutione triplex interire i.e. mori dicitur
l. 63. §. fin. ff. Pro Soc: Non vero deportati pro mortuis habentur
cum hoc fiat sc. favore ultima voluntatis. Exempla
vid in l. 59. ff. de condit. et demonstr. et ibid. Gothofr.
aliud exptu in l. 121. D. 2. ff. de V. O.

Mortui pro vivis habentur in pr. ff. de excus. Tut. 21. §. 1.
q. Reipubl. ceciderunt, qui in perpetuum per gloriam
vivere intelliguntur.

Ad 30. Parat Probat arg. l. 12 C. Qui pot. in pign. hab.
Vid. Divis. Juris Mollenbec. vs. Cent. 1. Ad. 3.

Ad 31. Parat Potest quis bis mori civiliter sc. et naturaliter

Ad 32. Parat Vid. §. 4. Inst. de Capitij deminutione

Ad 33. Parat Textus e in l. 8. ff. de Ter. et Solat. loq.
vero thesis de die civili non naturali, qui computatur
ab ortu solis ad ejus occasum Vid. Gothofr. ad. l. 1. §. 8. et
Goed. ad. l. 2. §. 1. ff. de V. O.

Ad 34. Parat De: q. multa ll. in jure meri sunt consilia Vid. l. 34
ff. de legibus ubi Ulp. fundet veluti et arbitrar. consuetu
dinem esse explorandam, an m. contradictione aliqua ad
judicio confirmata sit. Necessitatis hanc legem non esse
facilem percipitur Vid. Brunnem. ad. b. 1. Solut. n. popu
consensus facit consuetudinem. Alia lex suaviora non in
Tit. ff. de rei vind. l. 24. alia in §. 3. Inst. de Supill.
substit. Sed Vid. obs. l. 7. ff. de R.
De continet sub verbo Permittere vel licet non continet
sufficit ex alijs juris textibus constare ll. aliquando consule
Defectu legis lex suppleat. Misenab. ad ff. p. 6.

Sed quomodo usus a fructu separatim possit haberi Vid. in l. 14. §. 2.
ff. de usu et habit. l. 15. cod. l. 5. §. 2. ff. usufr. quemad. careat
Vid. quoy Pacius legu. conciliat. Cent. 111. cap. 49.

Ad 43. Par. Vid. l. 25. ff. de V. S. obf. l. 4. ff. de usufr.

Ad 44. Par. Vid. l. 88. ff. de V. S. modo tñ in prædij et coeteris similibus habeat.

Ad 45. Par. Quando scil. debitor alternative obligatus id solvat ditori, quod pretiosius e, cum creditor mallet alteru habe quod viliosius e pretii. v. g. Sebeo ego tibi centu l. dunc Sties solvo tibi centu, quod si tu mallet ipsu servu s. licet forte ne so valeret. tunc minus solvi respu tua destinatione et tñ m. plus solvi rade debiti. Quia non precise tenebar ad ioc. Vid. §. 34. Inst. de Acton.

Ad 46. Par. Vid. l. 234. ff. de V. S. §. 1. locuples e, qui satis idonee habet pro magnitudine rei, quam Actor restituendam petit Caus in d. l. 234. Dico si rem minimam possidet Actor, locuples seus e, licet rem minimam possideat. D. Goedit. ad. d. l. 234. n. 2. p. 1194. Locuples m. dr qui in neu saltem fidejussorem habere pt l. 95. ff. de R. S.

Ad 47. Par. Creditor sc. dici pt cui nihil pure e de praesenti debetur. Vid. l. 54. ff. de V. S. Creditor n. est qui nulla perpetua exceptione submoveri pt, si sit creditor a sub conditione vel in diem aut ex die debetur. l. 55. de V. S. Uti n. hinc exceptio plus tempore petentis objici pt, perpetua tñ non repellitur, sed veniente die rursus experiri pt et qd cum effectu Goedit. ad. d. l.

Ad 48. Par. Ita tñ ut restitui illud dicatur non tam a parte ejus cui fit restitutio, quam a parte ejus a quo fit. Ita interd quom bonum dr ee restitutoriu sc. quoad personam possidentis §. 1. inst. de Interd. Quaquam verbu restituere m. starge solear capi protradere, sicut et verbu reddere sur de re qm antea non habuimus l. 94. de V. S.

14. 9. 27
caveat
terij su
struat
habe
e stio
corde
atione
rebar
satis
resist
non per
arg. d.
qui in
i.
e pra
est qui
itor a
de V. 5
perpetu
ed qd
parte
inter
dentij
e solea
non

Ad 49 Par Est in l. 15. §. d. q. d.

Ad 50 Par Exptu e in §. 1. Inst. Quibus alien: licet non. Ubi
creditor pignus alienare potest in invito debitore. Quid v. est
alienare? proprie dominium transferre, denotat n. oem actum, per qui
Dominium solet transferri unde obligatio alienationi opponitur in
§. 1. Inst. d. t. Arg. rubr. ff. de Reb. eor. q. sub tut: l. cur: §
sine decret: non alien: l. suppon: accedit, quod per illam alienationem
qua creditori permittitur, dominium reru suaru amittere debet,
hoc dicitur in §. 2. f. d. t. adde omnino. l. 4. ff. de Pign. Act.
§. m. in donatib. bonoru futuroru exptu e, ubi quis dat quod ipse
non habet, si scilicet bona vere futura i. e. incerta et ab eventu
futuro pendente

Ad 51 Parad. Nam illud ad me pervenisse dicitur, quod apud me e reman,
suru unde excluditur v. g. Res fideicommissi obnoxia l. 71. ff. d. V. S.

Ad 52 Parad. Pater hoc exptu vni actionu poenaliu. Non obstat
l. 206. ff. de. R. l. loquitur n. de locupletatib. injuriosa et fraudulosa
arg. d. l. 206. de R. l. verb. Injuria. Si itaq. in multis jurij testib:
prohibetur locupletatio cum alterius damno, addendum: et injuria.
Nam Fiscus locupletat §. cuius bona confiscantur, hoc a. non fit in
injuria quamvis cum damno alterius. Abbe quod in contractib. ea,
naturaliter se invicem decipere liceat. etc.

Ad 53 Par Prob: ex l. 15. ff. de Interd: Releg: et Deportatis. Non a.
logis thesis de naturaliter mortuo v. g. §. mibi negotiu a te mandatu
de V. 5. §. 1. q. 1. si deceseris, ego v. credens te vivere negotiu expediam
quo casu obligatio ex mandato nascit. Nam sic non cum mortuo
sed cum vivente contraxi §. 10. f. de mandat: Sed logis thesis
de civiliter mortuo l. 15. ff. de interd.

Ad 54 Par Veluti si quis qd coram infante aut furioso agat, qui
id non intelligit. Florentin: in l. 209. ff. d. V. S. d. Goedd.

Ad 55 Parad. Vid. l. 16. §. 4. de minor: Naturaliter i. e. reru
hominu natura non aliter ferente, §. in contractib.
naturaliter i. e. communiter se solent decipere

Ad 56 Par Liber homo sc. ad pretium participandum. §. 4. f. de iur. Pers. qua de re Vid. Struv. Exerc. 3. 45. 48. Sic m. liberi venditio valet, si ignoranter facta sit, ad hoc ut actio ex empto inde locum habeat, quod habere ei non liceat, ut consequatur quod sua intere-
eum deceptum non ee §. fin. f. de Empt. Vend.

Ad 57 Par Non sc. simpliciter et semper. Valet n. (1) si ex ignorantia empti sit, et sic ex empto actio locum habet ad intere-
eum, quae actio non daretur nisi contractus subsisteret, effectus arguit causam §. 1. f. de Empt. vend. (2) Extrema urgente necessitate. Vid. Divis. ad p. 82. (3) Si tota universitas fuerit vendita, tunc n. simul et istae res venditae censentur.

Ad 58 Par Vid. Divis. iur. p. 556. n. 3. et seqq. Abb. Bronch. et Joesur.

Ad 59 Par Non v. ad impossibile datur obligatio. Impossibilia de obligatio. i. e. ex impossibili, quo circa facta turpia et inbonesta pertinent, quae si quis commiserit ad poenam obligatur. Sunt et illa impossibilia de iure, quod pertinet illud in l. de f. de cond. Inst. ubi Gothofr. Sic m. ex impossibili conditione in ultimis voluntatibus adjecta nascitur obligatio, dum pro non adjecta habetur et haec ad praestationem relicti tenetur. Huc etiam pertinet quilibet Debitor, qui nimium res alienam corrasit, licet n. ipsi forte sit impossibile omne res alienam solvere tenetur nihilominus et si in aere non habeat in corpore licet oportet, utcumq. soluta ista ipsi fuerit impossibilis.

Ad 60 Par Vid. §. 2. ver. et adeo. Inst. de Societ. Modis qui incommo-
modum non percipit, a sua parte praestet, quod loco incommo-
di sit

Ad 61 Par Vid. l. 151 et l. 150. f. de Reg. iur. Divis. iur. p. 168. n. 1.

Ad 62 Par Non de iure civili, nisi forte per fictionem longa l. brevis manus. Sed si consuetudine l. statuto ita cautum sit, ut possessio absque traditione in successorem transeat eam consuetudinem servandam ee docet. c. 2. x. f. consuetudine. Schneidew. ad §. 5. f. de Interd. n. 90. et eam in Gallia ee receptam tradit. Gail. 2. obs. 2. Item in Hispania et Italia teste Struvio l. c. 42. h. 17. infra. Imo et de iure civili in materia usucapionis possessio defuncti continuatur, et haec i-
prodest. Vid. Divis. iur. l. p. 474.

Ad 63 Par Cognitur thesaurus de seruo fugitivo, quem, quamdiu ab alio non possidetur, vere possidemus. l. i. §. 14. l. 15. ff. de Acq. l. amittit. poss. quia in eius potestate non est possessione nos privata, et quemadmodum aliam rerum possessionem intervertit non potest, ita ne suam quidem d. l. 15. Misitib. ad. d. l. 15. 7.

Ad 64 Par Acquiratur hac thesi significat debetur. Illi n. q. b. g. ex iury dispositione thesauri debetur, eundem ex dispositione legis acquirunt. v. g. Dominus pro dimidio in suo fundo, cum tertius demum t. per apprehensionem dimidium sibi asserat §. 40. ver. si quis alius etc. ff. de Acq. Divisione. Tertius nullum jus ad thesaurum habet nisi apprehenderit, sed Eng. fundi absq. apprehensione.

Ad 65 Par Iuxta l. 19. §. 13 et fin. ff. de Auro Argent. et l. legat. ubi gemmae et sanguinem principale, dum majoris sunt pretii: auro cedunt, cui indyfic sunt.

Ad 66 Par Expti. pete. ex §. 1. ff. de Fidejuss. ubi dicitur, quod quis pro naturaliter obligato intercedere possit, iam constat eo casu fidejussorem, qui civiliter obligavit, et plus esse obligatum, quam debitorem praelem, qui naturaliter saltem est obligatus. et licet §. 5. ff. eod. contrarium habeat, id tamen saltem verum est, ratio rei debita, nam praelem ad 100 tenetur, sed 200 fidejussor non tenetur. At n. quoad modum obligandi in fidejussoria obligatio plus esse nihil impedit. Leta aliud expti. ex §. 27. ff. de her. Div.

Ad 67 Par Vid. l. 156. ff. de V. S. et ibid. Coedd. n. 3. in fin.

Ad 68 Par Vid. Divis. Jur. 39. cent. 2. Add. 3. n. 14.

Ad 69 Par Vid. Divis. 38. cent. 2. Add. 4. n. 20 et seq.

Ad 70 Par Vid. l. 1. §. 1. et 2. ff. ad. l. Conet. de Fay. Const. Crim. Carol. Ars. 64. sc. si veri testimonii causa pecuniam accepit. d. l. 1. §. 1. et 2. Sicitur n. indistincte sob testimonio pecuniam accipientem poena falsi afficienda esse.

Ad 71 Par Intellige de sacerdote, qui peccata sibi confessa nemini revelabit. Vid. Divis. Jurid. Op. 222. n. 37.

Ad 72 Par Vid. l. 16. ff. de Tutor: Tutor: l. 40. ff. de Excusat.

Ad 73 Par Vid. l. 1. §. 5. ff. de Postul.

Ad 74 Par Vid. l. 13. pr. §. de Ind. et Cur. dat. ab his q. pot. etc.
Nam regulariter servus tutor non datur, ratio hujus casus est, quia
potentia actui propinqua actus esse videtur.

Ad 75 Par Prob. ex l. 13. §. 2. §. de Sentent. pass. et restit. Si sc. pater
sua potestate ad corrumpendi atq. effundendi patrimonii li-
centiam abutatur, filij q. s. furiosus, demens, itemq. prodigus
libidinu omni vitiis q. servus uti loq. d. l. 13. §. 2.

Ad 76 Par L. fin. §. 1. de Don. q. liber. etc.

Ad 77 Par l. 3. §. de popular. Action. l. 25. ff. de Nat. Homi.

Ad 78 Par Intellige in sensu juridico, ratio sc. effectus, immo id quod factum
habetur, pro non facto, siquidem nullum effectum producit. loq. in Cod. 64.
de A. l. in d. Cod. in l. 5. §. de L. Expt. p. de §. fin. §. de Dapt.

Ad 79 Par L. 87. §. de Turb.

Ad 80 Par Omnis q. p. utilitate honestate et Reip. necessitate nititur
adeo ut quotquot in jure sint fictiones, nulla earum sit, quae
speciem integritatis habeat, immo fictiones nihil aliud sunt, quam
moderatae juris stricti, uti ex C. l. 1. §. 1. patet.

Ad 81 Par Dicit n. l. 7. §. de Don. q. liber. quod filiosam. l. filiosam. in pec-
cunio castrensi l. 95. castrensi: Ipse Paulus ex hac lege inferat mu-
lierem posse habere pecuniam castrensem. in d. l. 7. quod inte-
ge ratio effectus, nam pecuniam q. castrensem ratio originis et accisi-
raro dicit, nisi raro hujus sexus ex parte literarum studio devota, ex pro-
fessione artium liberalium et eruditione sua quid acquisierit.

Vid. Thom. de eruditione Foeminae.

Ad 82 Par Vid. Divis. Jurid. p. 132. n. 17. et seqq.

Ad 83 Par Vid. l. 15. §. de Inoff. Test. et Tit. Gothofr. lib. 2. l. 1. r.
C. de Test. milit.

Ad 84 Par Vid. §. 2. §. de legit. Agn. Tut.

Ad 85 Par Vid. Divis. Jurid. p. 388. n. 7.

Ad 88 Par. Vid. Grief. Jur. p. 388. n. 6. Quoties a. fit mentio
prodigi in ll. additur et cui bonis interdictum. Et. G. 2. Ingit.
Quibus non est permiffum facere testam. Imo prodigi. ee, l. bonis
a Praetore esse interdictum, perinde in jure Jur, ita ut loco prodigi
multoties in ll. simpliciter legatur. Et cum bonis interdictum. l. 40.
ff. de s. i. Facit itaq. scia bonorum interdictio prodigi, quod adeo verum
ad Arundig. Dist. 9. Aphor. 8. ut licet ei a Praetore fuerit interdictum
qui sit hoc prodigi, nihilominus ea pro prodigo habendum. arg. l. 11.
vers. praetor. ff. de s. i. c. l. 1. 207 ff. de s. i. Hinc m. e. quod
testamentum ante interdictionem subsistat G. 2. J. Leg non e
permiffum facere testam.

Ad 87 Par. Casus e in G. 3. Dist. Leg. modis testam. inflom.
Hocatur dno casus notabilis apud Manji. Decif. Latat. 31. p. tot.
ubi allegat. l. 1. G. 6. ff. de Bonorum poss. secundum habit.

Ad 88 Par. G. 7. ff. de Legatib.

Ad 89 Par. Casum hunc exhibet Casen. Tract. de jure Aggratand.
de Noctambulo, qui vitii sui non ignarus, et admonitus saepe fuerit
quod per somnum ambulando hanc illamve injuriam facere solet
curare debet, ut dormiens includatur conclavi, ne pro more
suo exequendi injuriamve alij inferendi ipsi facultas subfit,
quod si neglexerit et dormiendo si de nocte per somnum ambulan-
do de novo injuriam intulerit, nemo dubitat, quin tum inju-
riarum recte conveniatur, quia factus in culpa e, quod admonitione
neglexerit, imo animus ejus injuriandi haud obscure inde potest
colligi.

Ad 90 Par. Damnum injuria datur non e semper, Et aliquando
si scilicet solo damnum fit datur, verum delictum, hac l. res. si addas facile
explicabitur. Nam verum delictum semper ex aio et proposito delin-
quendi. asserendum ee docet nos G. 2. ff. de Vi. bonorum. tract. l. 3. G. 1. ff.
de injur. l. 1. Cad. q. Pra. de Sic. Arist. 5. Utr. Dicom. c. 8.
Quasi delictum ee quod citra fraudem et nocendi proposito culpa
saltem aliqua contrahit, probat, pr. ff. de Obl. qua quasi ex del.
nascunt. Hac opinio ubi praemisit l. 1. ibi, ita etiam communi

De calculo recepta e. Vid. Vullej: in Jurispr. Rom. Paries in Sagoge et amorij
Tabor in partit: Ulem: G. Argent: Quod itaq; de Damna ee de more, quem
etū verit in pr. Inst: de Obl. q; ex del. nasc. intelligendum eris quam m
coeteris parib; et cum qualitate presupposita, s; sc. solo malo Valet pur
Damna datū sit.

Ad 90. Parat Scil. Mortuo, quem injuriam liberi aut vidua superstiti
vindiciant. l. 1. §. 4 et 6. l. 27. ff. de injur: cuius prejudicium referre
Hahn. ad Wesenb. Tit. de injur: n. 6. Præsertim scil. qui de
quactō injuriam ex publico suggestu dixerat, ab illius vidua
injuriarū conventū, eumq; a Magistratu ad publicam deprecā
honem adactū fuisse. Etiam mortuo quid sit deberi v. g. ut
suprema iudicia exidū fertiantur. Pati injuriam quis pot. licet
facere negat. v. g. furiosus et impubes. Itaq; pati injuriam
qui non sentit injuriam s; v. g. furiosus et mortuus: sed non
facere, nisi qui scit se injuriam facere. l. 3. §. 1. et 3. ff. de
injur: §. 1. §. 1. Lex ex eā; manumittere non licet.

Ad 92. Parat l. 4. ff. de cond. ob turp: caus. Vid. Divis. Jurid. 5. Cent.
r lit. §. n. 9. et Adit: 4. 28 et seqq. Vera m. fil. Sna ejus
meritorij, ut et de eo testari possit et si Hyeron. de Cavallo
sivendū m. gratam Deo Eleemosynam de ista mercede offe
re queat. Vide q; Gothofr. ad. d. l. 4. de cond. ob turp. caus.

Ad 93. Parat Si sc. illius durtum qui ming furat; sit qualif
catū. Hoc a. estimandū partim ex iteratione, partim ex ad
hibita violentia Et de superectionib; partim ex loco v. g. y
loco sacro l. principis s; quid auferatur. Vid. l. un. C. de Sup
exactionib; verb: perseveret, et sibi De. communiter et Practic.
Divis. Jurid. p. Cor. n. 13 et seqq.

Ad 94. Par Casus e; si quis pp poculū amorij veneratū stuprū com
miserit, cuius meminere G. Fromman. de Fascin. magio:
Bart. Anhora in magiolog. Sane n. excusatur à delicto, qui ad
id perpetrandū impellitur, et parcedū amoroso, q; furore libitū

quam n. sit stuprū licitū
et quodog nōneat impunitū.

et amoris aliqui prohibita fecit, quia nihil vehementius e ar,
de amore, quem intra debitos limites continere philosophici potius e,
eris quam muliebri aut juvenile. Vid. Simex. Diss. de Amore veneris
valeat puz thesis si furiosus stuprum commiserit, item in stupro vio,
lento, quod a parte stuprata m. non punitur.

95 Par Vid. §. 10 Inst. de Oblig. q. ex delict. nasc.

96 Par Vid. Divis. Jurid. p. 596. n. 3. et 7.

97 Par Vid. l. 23. §. 4. ff. ad. l. Int. de Adult. si n. filia
simul occiderit, ingenti ira ardore censetur parens inflam,
matus fuisse, quia alias filiam non occidisset, cum pater
solum consilium pro liberis capiat l. 22. ff. ad. l. Int.

de Adult. Leges hi ejusmodi homicidium non precipiunt
suasent, sed condonant magis justo dolori patris, qui non
facile suppressitur, adeoq. poenam saltem graviozem re,
mittunt. Nec volunt ut homicidium destinato et promi,
scu a patre perpetretur, sed ut de facto geratur,
tandem ex justissimo metu appetitu irascibili proveniens
non puniatur. Interim hoc manet si affectus domare potu,
erit, nec fecerit, eum in conscientia vix subire fore.

98 Par Dicitur in thesi: velut sustinetur si si non habeat pe,
curiam. Adibit: Non audierit si malit sustinetur, intelligendum hoc, si in
habeat pecuniam, per talem n. sententiam non committit delictum ar,
bitis, sed potius poense condemnatur l. ad poenam corporis, si pecuniam
non habeat l. ad mulierem si eam solvere possit. Vid. Divis. Jurid. 87.
Caus. 3. Ad. 1. n. 5.

99 Par Intellige si illa renunciatio generaliter saltem fuit fa,
eta. Sunt n. preiudicia exceptiones de n. a. actus, quibus proinde
censetur in genere renunciatum nisi specialiter in factum fuerit
Vid. Carpz. jurispr. Forens. part. 2. const. 17. defn. 1.

100 Par Vid. l. 215. pr. ff. de V. O. l. 69. §. 4. ff.
de sur. dot. Secus est si res natura sua certam ma,
beat fructualem ac determinationem v. g. valeat re,
gatum dominis in genere Vid. Divis. Jur. p. 355.
n. 16. et p. 416. n. 15.

Ad 101 Par Prob: ex G. 2 J. de Action: vers. Aut cum eo n. r.
Actionem intellige realem item ad exhibendum. Et ulterius in
ubi nulla e obligatio sc. l. ex contractu l. quasi l. delicto l. quasi
de illa n. obligatione loquitur jinger. in d. G. 1 J. de Action: alias ubi
obligatio subest a parte rei conventa actione reali G. 5. J. 3. Action

Ad 102 Par Intellige de obligatione nati. Imo mixta i.e. civilis
et nati obligatio ee potest, ubi non est actio, si obligatio sit

Ad 103 Par G. 6. J. Quibus ex caus. manumitt: lic: l. non
diem

Ad 104 Par l. 37. f. de pign. Act:

Ad 105 Par 4. t. de cond: furt: G. 14. J. de Action:

Ad 106 Par arg. d. l. 37. de pignor: Acton.

Ad 107 Par Per fictionem scil: brevij manus G. 44. J. de her. Et
contra l. 20. C. de pactis

Ad 108 Par Vid. Carpoz: Jurispr. forens. pars: const. 8. def. 22.

Ad 109 Par G. fin: Just: qbg alienare licet l. non

Ad 110 Par Vid. Gail. 1. O. 14. n. 4. Vid. Giv. Jur: p. 43. n.

licet enim vere non commiserit mendacium, qui vera saltem reli-
quit, cum impossibile sit faciendo committi mendacium posse,
sicut tu tali supplicanti eandem exceptionem sub et obreptionem
opponi posse, qua exceptio vocat exceptio mendaciorum in l. ipse
C. Si contra jus l. utilit: publ: l. per mendac. fuer. aliquid possum
l. impetrata. Sufficit in. quod de jure talis mentiri dicatur
qui fraudulose tacet. Vid. Gothof: ad. d. l. lib 2.

Ad 111 Par l. 5. f. de judic: l. 2. ff. Si quis in jus voc: non a lo

Ad 112 Par Vid. l. 3. f. de Offic: prator: Joestus et Brunem:
ad f. eob:

Ad 113 Par Vid. l. fin: C. de Fideic: libert: Et vis. Jurid: p. 672 n. 12.
si sc. id quod petitum e prastari possit et debeat, quod utiq pra
supponendum, nam de tali casu loquitur d. l. fin: et Gothof: in

in the
quasi
alias ubi
3. Action
civilis
at 72

Ante hoc paradoxon e resumptu. Nam sic explicandum hoc
parad. Stultus est iudex, qui cum res petitur in aestimacionem
condemnat, cum res praestari potest et debet.

114 Par: 1. 256. f. de V.S. l. 3. §. 1. et 2. f. ad l. Cornet.
de Sicar.

115 Par: Quid n. si Titius dives sit, Mevius pauper?
Quid si ille jam saepius tale delictu commiserit, hic semel.
Atm prima haec vile? Absurdus fuerit qui diceret de una
eademq poena ee afficiendos. Eadem quidem poena erit in
concreto non v. in abstracto, poena n. in quing tam
gravis huic et pot, quam alteri e poena in centum.

116 Par: In partes scil. intellectuales non v. corporales
Divis. Juris: p. 557. n. 2.

117 Par: Optime facit textus in l. 8. §. 1. f. de jur. (obio:
vid: Grot: de Jur: D. et P. l. 2. C. 7. §. 10. ubi successorem
ab intestato tacitu vocat testamentu ex Votij conjectura

118 Par: Obs: huic parad: l. ult: (de pact: sed vid:
Divis. Juris: 77. sub: 7. Adid. §. n. 40.

119 Par: 4. 4. de Excortit: Act: et Tribus: Actio:

120 Par: Expto Actionu noxaliu non quia leges scien,
reprehensam ac patientiam praesupponunt in Dno, sane n. tunc
ipse Dng directo tenetur, sed quia servi nihil debent
unde solvant: Grot: d. i. D. et P. l. 2. C. 21. §. 2.

121 Par: §. 12. Inst: de oblig: q ex solict: nasc:

122 Par: Vid. l. fin: (de sacrosanct: Ecclesiis Nec
absurdus e, qui ita Deu heredem instituit, Legatumve ei re,
linguit, nam Ecclesia accipit relictu, sed q et hereditas et le,
statu in honorem Dei cedit, dum in utilitatem Ecclesie ver,
titur.

123 Par: l. l. fin: (de SS. Ecclesiis

pra
N

Ad 124 Par. l. un. De mutat. Nomin: Quia ab initio liberum est
cuius nomen pro lubitu assumere d. l. un. modo id fiat ad se
sua defendenda contra vim l. etiam ob nominis turpitudinem
anti hoc rationibus pariter ac exptis late ostendit Menoch.
lib. 2. casu 558. Quod si v. in fraudem aliorum quis
nomen mutaverit criminis falsi reus e. l. 13. ad l. Cornel.
Fals. se. ut deciperet alios v. g. si quis perat pro altero, qui
non e, infictia gentis ac familiae alterae assumat. Item si
cator ad fraudanda veripatia nomen alterius assumat, sa
his et similibus modis potest quandoq poena dicitari Brunne
ad. d. l. un. (1) Servus non pot mutare nomen, nisi Dni
jussu, quia alias a Dno fugiens reperiri non posset (2)
cum aliquo contrahit, nomen suum pariter mutare nequit.

Ad 125 Par. Vid. Divis. Jurid: p. 34. n. 51 et seqq. l. 1. g. b. De ver
jur: enucleant.

Ad 126 Par. Vid. l. b. g. 2. ff. ad l. Jul. Repetund: Alias iudici
donationes frustra sunt, adeoq ut si eo dementia perveniat
ut alienum iurgiu ceu loqtur. l. 3. ff. ad l. Jul. Repetund: p
sua praedam seseq corrumpi donationibq patiatur, quo mag
aus minus quid ex officio suo faciat, sive saltem ut iustam p
tentiam ferat, munus acceperit, repetundaru reus fiat t. t. ff.
et ff. ad l. Jul. Repet: poenaeq nummaria l. quadrupli: ejusq
datu acceptumve e, vel criminali exilio nre aut pro adm
si qualitate morte morte puniat Aruv: Exerc: 49. th. 74.
Inov. attinet l. b. ad l. Jul: Repet: perinde e si eadem contet,
Boeris Decis. 143. n. 27. de Muneribq a cognatis datis, sive u
Perepio ad. l. ff. ad l. Jul: Repet: n. b. de personis, q officio
sistatq non egent, nec coram eo litigant, sive cum Brunne
ad. l. b. ff. d. t. de Xenis s. estulentis, qua iudici acc
pere permisum est ex l. 18. de offic: Praes: interpretis,
per n. expedita res erit.

127 Par Quando sc. per sententiam ipsi t. tortura t. poena
corporalis fuerit dictata, tunc ab illa p. iustitiam t. ius
liberantur, quia tunc cessat saluus conductus. §. J. O.
Art. 156 in fin. Divi. Juris: p. 567. n. 25. et seq. sane n.
absurda res foret saluus conductus, si ab omni poena et
carcere reum liberaret, sed delictum impunitum maneret
Nam non datur ipsi securitas nisi contra vim et injurias
non contra iustitiam executionem, Dee. deo. p. l. 1. cum Rayn.
§. in iustitiam p. 1. nisi iustitiam t. iustitiam
§. in iustitiam p. 1. nisi iustitiam t. iustitiam
sunt verba deo §. J. O. art. 156. Vis a.
quam Magistratus exigente iustitia infert non e in,
iusta vis, sed iusta. l. 3. §. Quod met: caus. Divi. Oberkop:
ex ea ratio quia p. apprehendere. §. Appellatio ei conce,
denda sed in carcere, et nulla e consequentia: potest
apprehendi §. Saluus conductus e continuandus. Nova
occurrit ex sententia prescriptis et sciet conductus dari:
§. Abbas p. iustitiam t. iustitiam t. iustitiam
suspectus sit, et forte semel violaverit conductum recte
admittatur appellatio. Ita Brunem: de processu sigs:
c. 8. m. 6. l. 22.

128 Par Vid. l. 35. §. de relig: et sumpt: funer:
ubi vid: Brunem: n. 2. Probatur n. ex hac lege p. iustitiam
patrem patria proditorem occidentem praemij afficiendum
conveniat, An hoc iur: Nat: et Gent: conveniat non immerito
dubitat Anthon Matth: Censor legu Romanarum
sumosissimus, praesertim cum nov. ur. c. 2. dicat:
licet pater impius et contemptor legum sit, tñ pater
Non audienda hic e nonnulloru distinctio
inter offensivam et defensionem Melius distinguitur.

Utrum hostili agmine veniat oppugnaturus patriam an
sit proscriptus et bannitus, nullaq; ei militum manus sit
Sane n. Salus populi suprema lex est. Major est obligatio
in patriam quam in parentes et sane ipsa ratio suadet
si filius neci patrie imminens patrie periculum avertere
totamq; sic patriam a ruina liberare possit, quod
id necessarium tenentur. Ita Cicero 3. officio Grotius d. 1. B.
L. 2. C. 8. §. 7. Grunnius ad d. l. 25. Wissemb. ad ff.
§. 23. et seq.

Cicero 3. officio: quasitum illud: An filius patrem patrie pro-
ditorem accusare vel occidere possit? hae distinctione sol-
vitur si fiat ad periculum imminens avertendum, non a. vita-
tam periculo in facti poenam. Ceteroquin recte Quintilianus
nullo inquit homine placito reverentia parentibus jure
nata debita deleri atq; extinguere potest. Nec lex divina
qua parentes honorari praecipit, exceptionem addidit
extra quam si hostes sunt. Itaq; paradoxon non est
intelligendum de parricidio, uno eodemq; d. diverso: Sa-
n. absurdum foret dicere ex uno eodemq; facto in indivi-
duo posse, quem est praemium et poenam mereri. Eadem n.
res non potest producere diversos et sibi contrarios ef-
fectus.

Ad Arg. Paro Observandum autem prius verb: capitis da-
mnare in hoc paradoxo scilicet pro ipsa sententia lata
non vero consummata. Executio mandata
Nam quod dicitur capitis damnatum non potest
testem esse, nec testamentum facere, nec liberos in
potestate amplius habere, et ab aliis quampluribus
negotij civilibus arceri absurdum est frustra foret

an- querere de eo in quo sententia jam executioni mandata
lit est. Valeat itaq; paradoxon, si dicto modo sumatur 2° casus
ligant (1) ubi reus in confinio aliquo occidens, subicibus
eadem de jurisdictione certantibus ab altero a quo incarceratus
tere & Reus, si periculum sit in mora, capitis interea sit damnatus,
w. ita tñ ut circumstantiæ sint tales, ut poena delicto sit
! . i . h . o . equalis : de quo nullum debet esse dubium : postea demum
ff. queritur an licuerit ? Non rãtè criminis jam modo puni-
provi- ted rãtè jurisdictionis cui nimirum ex iis, quæ de juris-
ne sol- ditione certant, reum damnare licuerit. (2) Si fa-
vita- cultas quædam juridica in crimine capitali : prout
ntiliti- furto qualitate rãtè constit. rim. Carol. V. art. 159.
ure- reum condemnaverit, postea demum inter se querere
vira- possunt an licuerit. Notum n. e. furtum non ab omni
Didi- capite damnari. Imo notissimè e. quod jure Divino
e. et civili saltem duplum l. quadruplum restituatur.
6. Sa- Neq; etiam poss. reum condemnari : quem semper
adivi- rãtè d. constit. Carol. condemnant et condemnare debent
em n. in Collegiis suis : rectissime inter se querunt, an
s. et hoc jus non adhuc locum habere possit. (3) Valeat
his va- paradoxon in casu l. 20. De poenis ubi post latam senten-
a. ta- 30 dies reo adhuc ad vitam conceduntur, antequam
a. no- sententia executioni mandetur. Et intra illos 30 dies
in- quin licuerit Imperatori adhuc secum deliberare,
ntari- an jus aggratiandi in hoc l. illo delicti genere
et- exercere liceat, nullus dubitat.

Ad 130 Par. Sunt verba Baldi et fundantur hæc rãtè
quoniam omnes et singuli DD. quotquot sunt, potestate
obligativa destituuntur.

Fine

1. Donaciones in honore Sur. Civ. sunt licite l. 5.
ff. de Donationibus.

2. Quella licite deponitur. Vid. Str. Ex. X
D. 50. et ex. 45. D. 166.

3. Menstruam femina pot legari.
Vid. l. 1. §. menstrui et annui

4. Inferiora cedunt suppositis. e. g. in pictura ubi tab.
cedit pictura ab Gstaam artij G. 34. Inst. §. R. divif.

5. Supposita cedunt inferioribz. G. cu in suo solo. 30. et
ibid.

ULB Halle
005 382 53X

3

1017

B. v. Mollemb

2, 125. 1682, 2 12/1
141

Ex Jure collecta
PARADOXA,

GRATIA DIVINA FAVENTE
IN ALMA HAC GIESSENSIUM
UNIVERSITATE

PRÆSIDE

BERNARDO LUDOVICO
MOLLENBECIO,

J. U. LICENT. ET DIC. GISS. ADV.

Publico jurium Cultorum examini submittit

JOH. BALTHASAR BALSER,
GISS. HASSUS.

AD D. 30. Septembr. M DC LXXXII.

GISSÆ,
Literis Academicis KARGERIANIS,

